

SPECIAL LEREN MET ONLINE COMPONENTEN

tekst Marijke Nijboer

Hoe kun je anderstalige studenten helpen snel hun uitspraak te verbeteren? Op die vraag richtte zich de pilot Uitspraakverbetering. De CED-Groep zette in de Schakelklas van het Albeda College als aanvulling op de lessen Nederlands blended learning in: een combinatie van online zelftraining en begeleiding door logopedisten.

Methodes helpt anderstalige student bij uitspraak

De Somalische Mohamed Awil (27) vindt Nederlands een pittige taal. Hij heeft al veel geleerd in de Schakelklas van het Albeda College, maar zijn uitspraak was nog niet geweldig. Dankzij de pilot Uitspraakverbetering kan hij zich inmiddels beter verstaanbaar maken. 's Morgens kregen hij en zijn groepsleden de gebruikelijke lessen Nederlands. Daarnaast volgde hij twee middagen per week de uitspraaktrainingen op een computer in het Open Leercentrum van Albeda. Mohamed spreekt met een accent, maar bouwt zorgvuldig zijn zinnen. Tijdens het online werken kreeg hij telkens een woord te horen dat hij moest nazeggen. Dankzij de speciale software hoorde hij daarna zijn eigen stem het woord herhalen, maar dan enigszins verbeterd. Waarop hijzelf het woord nogmaals uitsprak en er weer een verbeterde versie in zijn koptelefoon klonk. Mohamed: 'Daar leer je van, dat gaat automatisch.' Hij werd een aantal keren getoetst door een logopedist. 'Zij merkte dat ik een probleem had met het uitspreken van de 'u'. Als ik 'rug' moest zeggen, zei ik 'roeg'. Ik kon ook niet een verschil maken tussen de v en de w. De letters p en b vond ik ook moeilijk. Ik heb

geoefend met haar en zij schreef op welke woorden ik verder moest oefenen. Daarna ging ik werken met de koptelefoon. Dat heeft veel geholpen.' Hij hoopt hbo-informatica te gaan studeren. 'Maar eerst moet mijn Nederlands nog beter worden.'

Drie werkwijzen uitgetest

Tijdens de pilot, die tien weken duurde, werden de studenten verdeeld over drie groepen van zes. De eerste groep ging zonder begeleiding aan de slag. De tweede groep werd aangemoedigd door een motivator. De derde groep werd elke twee weken begeleid door logopedisten. Eugenia Codina Miro, medewerker Onderzoek & Innovatie: 'We zagen dat die laatste groep veel oefende en de beste resultaten haalde. De groep zonder begeleiding oefende heel weinig; die moest het puur op wilskracht doen. De groep met de motivator zat er tussenin.' Dervin Djoy Duarte Evora (22) uit Kaapverdië pakte naar eigen zeggen de uitspraak snel op. 'Het helpt erg om jezelf te horen op de koptelefoon, maar ik vind het wel een beetje vervelend om mijn eigen stem elke keer te horen. Ik had moeite met woorden met een

Les uitspraakverbetering: 'Het helpt erg om jezelf te horen op de koptelefoon.' foto Jan van der Meijde

Jezelf terughoren, hulp logopedist, juiste muziekje

'ui' erin. Ook woorden als 'kurk' en 'verschrikkelijk' vond ik moeilijk. Maar ik heb veel geleerd.' Hij spreekt langzaam, maar correct en goed verstaanbaar. Nederlands oefent hij alleen op school. 'Ik woon samen met mijn broer. Thuis spreken we Creools.' Maar straks heeft hij zijn taalvaardigheid hard nodig, want hij wil doorstromen naar een hbo-opleiding bedrijfseconomie of commerciële economie.

Loungemuziek

Deze uitspraakmethode is verkrijgbaar voor verschillende talen. Elke online oefensessie begint met tien minuten muziek. Eugenia: 'Iedere taal heeft een eigen frequentie of ritme. Als je als baby een taal niet gehoord hebt, herken je die frequentie niet. Om dat enigszins te ondervangen hoor je vooraf muziek met dezelfde frequentie als de taal die je oefent. Dat helpt je hersenen om te wennen aan de klanken.' Voor het Nederlands met z'n langgerekte klanken is lounge-achtige muziek uitgezocht die klinkt als de band Gare du Nord. Eugenia: 'De studenten zonder begeleiding sloegen de muziek stevast over.' Ook Mohamed en Dervin zagen het nut niet zo. Mohamed: 'Ze zeggen dat dat invloed heeft op

jouw hersenen en uitspraak, maar dat heb ik niet gemerkt.' Bidia Ramnandanlal, docent van het Schakeljaar, ziet wel degelijk een effect van de pilot. 'Mensen zijn over het algemeen beter verstaanbaar geworden. Eén van onze studenten praatte bijvoorbeeld heel snel en articuleerde niet goed. Hij is nu goed te verstaan. Een andere student, die aarzelend praatte, heeft meer zelfvertrouwen gekregen. Hij durft nu na te denken voordat hij wat zegt en spreekt dan rustig.' De methode is geschikt voor anderstalige studenten op mbo-, hbo- en universitaire opleidingen. Eugenia denkt dat met name mensen die leren voor beroepen waarbij verstaanbaarheid belangrijk is, er veel baat bij kunnen hebben. 'Denk aan een baan in de

gezondheidszorg, maar ook in de pedagogische-, onderwijskundige- en serviceverlenende beroepen.'

Training

Bij een succesvolle evaluatie van de pilot, en bij voldoende vraag van klanten, gaat de CED-Groep een training Uitspraakverbetering aanbieden voor (v)mbo's en belangstellende instituten.

Meer weten?

Eugenia Codina Miro
e.codina@cedgroep.nl
010 4071586

